

Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, SPF

Nr 71 mars 2014

Kallelse till Årsmöte

1 april

Tisdag 1 april 2014 kl 18.00.

Vanlig dagordning

Lokal: Sal 6, Valhallavägen 148, 1 tr ner
(Östermalms föreningsråd).

Föredrag direkt efter årsmötet:

Universitetslektor emeritus i fysik,
Jens Tellefsen, håller föredrag om

1 april

Dubbelspaltexperimentets fysikaliska bakgrund

Inom den moderna fysiken finner vi många märkliga och paradoxala effekter. En av dessa är den sk EPR paradoxen, en annan är kvantfysikens sammanflättningsfenomen, sk Entanglement. Kvantteleportation förekommer också!

Jens Tellefsen

Kvällens föredrag handlar om en av de mest grundläggande frågorna, nämligen materians våg- och partikelegenskaper och om hur det gick till när denna paradox avslöjades.

Dag: Tisdagen den 1 april 2014 kl 20.00.

Avgift: Gratis.

Lokal: Sal 6, Valhallav. 148, 1 tr ner Östermalms föreningsråd). Kaffe finns att köpa i en paus

UR INNEHÅLLET

"Parapsykologi är den kanske viktigaste av vetenskaper" – anmälan av <i>Advances in Parapsychological Research</i> , volym 9.....	3
Reinkarnationshypotesen provas.....	6
Uppmaning till forskning utan fördomar.....	7
Notiser och nya böcker.....	7

Göran Brusewitz och Edgar Müller
håller i kvällens program:

15 april

Spännande experiment och medlemmarnas egna upplevelser

Då och då passar vi på att låta er medlemmar vara med och berätta om era upplevelser och hur ni tolkar dem.

Den här kvällen ska vi ägna oss åt detta, efter att först försöka ordna ett enkelt experiment, vad är ännu inte riktigt bestämt. Det kan exempelvis bli med att mäta hudmotståndet hos mottagaren i telepati.

Dag: tisdagen den 15 april 2014 kl 19.00.

Avgift: 100 kr, 50 för medlemmar.

Lokal: Sal 6, Valhallavägen 148, 1 tr ner
(Östermalms föreningsråd).
Kaffe finns att köpa i en paus.

Föredrag med professor
Erlendur Haraldsson

6 maj

The question of survival, arguments pro and contra and the evidence in their favour

Professor Erlendur Haraldsson, vid universitetet i Reykjavik, Island, har under åren studerat många grenar av överlevnadsforskning, apparitions, reinkarnation mm, och redogör denna kväll för argument för och emot.

Dag: tisdagen den 6 maj 2014 kl 19.00.

Avgift: 150 kr, 100 kr för medlemmar. .

Lokal: Sal 6, Valhallavägen 148, 1 tr ner (Östermalms föreningsråd).Kaffe finns att köpa i en paus.

Föredraget stöds av John Björkhems Minnesfond.

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Fortsätt gärna ditt medlemskap

För er som vill fortsätta stödja oss: om ni inte redan förnyat medlemskapet för 2014 kan ni redan nu betala medlemskap för i år, och då med det belopp som gällde förra året, 300 kr (200 kr för pensionärer och studerande). På årsmötet den 1 april fastställs årsavgiften, och även om den då höjs gäller inbetalning som skett före årsmötet med avgiften som gällde förra året.

Belopp större än årsavgiften är självklart välkomna och uppfattas som gåvor. Vårt plusgirokonto är 35 17 57-0. Ange ditt namn i meddelandefältet. Om adress ej får plats, meddela den i e-post till redaktionen (se ruta på sid 8 i det här nyhetsbrevet.)

Årsmöte

Årsmöte blir det **tisdagen den 1 april** (tyvärr fanns ingen lokal ledig sista veckan i mars då vi brukar ha årsmöte och ska ha det enligt stadgarna), som avslutas med att vår vice ordförande Jens Tellefsen håller föredrag om **bakgrunden till dubbelspaltexperimentet**. Inom den moderna fysiken finner vi många märkliga och paradoxala effekter. En av dessa är den sk EPR paradoxen, en annan är kvantfysikens sammanflättningsfenomen, sk Entanglement. Kvantteleportation förekommer också! Kvällens föredrag handlar om en av de mest grundläggande frågorna, nämligen materians våg- och partikelegenskaper. Det är bl a detta som ligger bakom det psi-experiment, som Dean Radin gjorde för en tid sedan och som vi behandlade i föredraget i december. Fysikern Jens Tellefsen kommer att berätta om hur det gick till när denna paradox avslöjades.

Tisdagen den 15 april kommer nästa 'föredrag', då vi inleder med något **enkelt experiment**, kanske med telepati, ev. detekterat med utrustning för att mäta hudmotståndet, följt av möjligheter att berätta **om personliga erfarenheter** av parapsykologiska fenomen, och hur vi tolkar dem.

Vårens sista föredrag blir **den 6 maj** med **Erlendur Haraldsson**, professor i psykologi vid universitetet i Reykjavik. Han kommer att hålla föredrag om **The question of survival, arguments pro and contra and the evidence in their favour**. Han har under åren studerat många grenar av överlevnadsforskning, apparitions, reinkarnation mm, och redogör denna kväll för argument för och emot. En klart intressant kväll alltså.

I detta nyhetsbrev

Detta nummer domineras av en anmälan av den senaste volymen, volym 9 i bokserien *Advances in Parapsychological Research*, där modern forskning i parapsykologi sammanfattas och redovisas, under ledning av nestorn

Stanley Krippner. Vi fick boken i samband med att han besökte oss i november. Jag tyckte den var så aktuell och lämplig som påminnelse om hur forskningen ser ut idag att jag sammanfattar det Krippner och medredaktörer skrivit i sitt förord. Det handlar om hur bevisen för psi ska värderas, forskningen om det som kallats globalt medvetande, bevis- eller processorienterad forskning, ganzfeld-telepati, mätning av omedvetna reaktioner på psi, om minimalistisk och radikal parapsykologi, avståndshealing och energipsykologi. Jag har för mitt referat valt den något provocerande titeln "Parapsykologi är den kanske viktigaste av alla vetenskaper?", detta efter ett påstående/slutsats av parapsykologen Vernon Neppe, som återges i bokens förord.

Därutöver bidrar Nemo C. Mörck med några notiser (bl a om nya böcker, reinkarnationshypotesen prövas och om Terry Evans som i Växjö tycks provocera skeptikerna - och det glädjer mig personligen att journalisten på Smålandsposten protesterar mot skeptikernas invändningar eftersom jag tog studenten i Växjö), och Andreas Lantz med några notiser. Han har också några synpunkter på det Adrian Parker skrev i förra nyhetsbrevet om parapsykologin på universitetet.

Telepatiforskning med engelska tvillingregistret på vetenskapsmuseum i South Kensington, London, i februari 2014

Det engelska tvillingregistret vid King's College, London deltog den 26 februari 2014 via the Francis Crick Institute i 'an educational session' i ett spännande program med aktiviteter, workshops och föredrag, (<http://www.crick.ac.uk/news/news-archive/2013/10/09/showcase-your-research-at-science-museum-late/>).

De använde fyra olika forskningsstationer för att visa för allmänheten hur enkla test kan leda till biomedicinska upptäckter i perception, åldrande och hälsa.

Dom tog också med telepatitestet med Zener-kort och experiment liknande de vi gjort tidigare med engelska tvillingar.

Adrian Parker bidrog till utställningen med följande svar på några frågor:

Why use twins in this type of research?

There are so many anecdotal cases of twins reporting synchronous events and even telepathy but hardly any properly conducted studies of these experiences. Ideally the twins should be in separate room and choice of the cards or other targets has to be done by random means in order to exclude body language and coincidence..

What does this test teach us?

There are some claims of these events being life saving e.g. one twin who suddenly knows the other is having an epileptic seizure in her bath. If these claims have validity they will teach us to take them more seriously

How will this knowledge help us in the future?

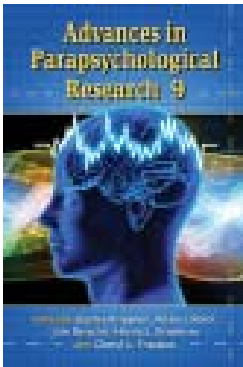
If the claims are valid at least in a few cases, we have with proper research a project of learning something new and enlightening about our minds and their relationship to our bodies and to each other.

GÖRAN BRUSEWITZ

”Parapsykologi är den kanske viktigaste av alla vetenskaper”

Ja, detta menar parapsykologen Vernon Neppe i förordet i denna bok, volym 9 i bokserien *Advances in Parapsychological Research*. Om resultaten stämmer, så har denna forskning potentialen att radikalt förvandla de flesta andra vetenskapliga discipliner, och då stämmer detta påståendet. Det är väl också lite därför vi tycker denna forskning är så utmanande och spännande.

Denna serie böcker, den första kom 1977, alla under ledning av Stanley Krippner, är en av de viktigaste källorna där aktuell forskning sammanställs, och dessutom under ledning av en av de mest etablerade och respekterade forskarna.

Samlingen kapitel är mäktigt imponerande, där varje kapitel förtjänar en egen anmälan, vilket förstås inte är möjligt här. Språket är lite invecklat här och där, men jag har ändå försökt mig på att översätta delar av förordet i denna sammanfattning.

Det jag särskilt noterar är att Krippner och hans medredaktörer här också resonerar i sociologiska termer om en maktelit som bestämmer villkoren för vad som accepteras, och nämner både Kuhn och Marx, något jag tilltalas av som socionom.

I **Introduktionen om Science and psi** konstaterar de att sedan volym 8 publicerades 1997 har flera framsteg inträffat, såsom metaanalyser av tex Storm, Tressoldi och Di Risio 2010; Tressoldi, Storm och Radin, 2010 som ger mera stöd för Bem och Honorton's påstående i *Psychological Bulletin* från 1994 att psi finns. Och den framstående statistikern Jessica Utts drog 1996 slutsatsen att: Med hjälp av den standard som finns i vilket annat område av vetenskap som helst, så kan man dra slutsatsen att 'psychic functioning' har etablerats. De statistiska resultaten av studierna som undersökts hittills är klart bortom vad slumpen kan förklara. Argumentet att dessa resultat kan bero på metodologiska fel i experimenten kan helt säkert vederläggas. Effekter av likartad storlek har upprepats vid ett flertal laboratorier världen över. Sådan konsekvens kan inte enkelt förklaras av påståenden om fel eller fusk (p. 3).

Trots dessa slutsatser har inte psi blivit accepterat av flertalet medlemmar i de ortodoxa vetenskapliga disciplinerna.

T ex skrev Pashler och Wagenmakers (2012) i en introduktion i ett specialnummer nyligen av *Perspectives on Psychological Science* om flera exempel efter varandra på bedrägeri och skumma metoder i Bems publicerade rapport 2011 om parapsykologi i en framstående psykologisk tidning. De beskriver denna publikation som en i raden av problem som utmanar psykologin. De räknar upp ett antal rapporter som publicerats i ledande tidskrifter som skapar en tveksamhet i förtroendet, och nämner då bl a Bems artikel.

I motsats till detta menar redaktörerna för denna volym 9 att parapsykologi är ett seriöst vetenskapligt försök att utforska olika anomalier (se Cardeña, Lynn och Krippner, 2000). Även om aktuell forskning inte kan förstå dessa anomalier, skriver de, kan de förbättras för att skapa möjlig vetenskaplig förståelse, vilket placerar detta fält som ett möjligt vetenskapligt område. Med tanke på detta ser vi Bems (2011) och annan liknande parapsykologisk forskning som viktiga vetenskapliga ansträngningar som är värda att debatteras, som framgår av en annan bok som två av oss medverkat i som redaktörer (Krippner och Friedman, 2010), och inte ett ämne som förtjänar ärkränkning. Till exempel har många av de metodologiska framsteg som gjorts i samtida psykologi, först tagits fram i parapsykologisk forskning, inklusive användandet av 'blinda metoder', 'randomization', vissa sofistikerade experimentella designar, statistisk 'inference testing', meta-analys och speciellt systematisk upprepning (Watt, 2005).

Detta fortsatta förringande av parapsykologi för dess metoder, såväl som förringandet av den antagna validiteten i dess grundläggande premisser, är inte bara oberättigad, utan ironisk i en särskild version om metodologiska kriser genom psykologin, eftersom parapsykologi har varit i första ledet i att uppmärksamma dessa metoder.

Vad är då tillräckliga bevis för psi? Detta är en övergripande fråga och Jenkins (in press) argumenterade 2001 att mänskligheten då inträtt i vad vetenskapsfilosofen Thomas Kuhn 1962 refererade till som kris-steget för en vetenskaplig revolution där de ackumulerade bevisen för psi uppfattas som ett signifikant hot mot det dominerande vetenskapliga paradigmet.

Det finns dock helt klart flera hinder som hindrar nyttjandet av psi i kommersiella syften, fortsätter de i förordet. För det första, parapsykologer förstår inte psi särskilt bra. Den så kallade källan för psi är ett exempel. Vi, redaktörerna, känner inte till något enda resultat i någon rapporterad studie på området 'survival of consciousness', som gör det möjligt att skilja på två informationskällor: 'survival psi' (d.v.s. kunskap man fått av ett medium via kommunikation mellan en 'discarnate' eller avliden individ) och psi från en levande person (dvs kunskap man fått via ett medium via telepati genom att 'scanna' medvetandet hos 'the sitter' (medium i vissa seanser) eller nå-

Forts från sid 3

gon nära anhörig eller annan levande person; clairvoyant genom tillgång till information från dokument, fotografier eller andra föremål eller platser; eller/och prekognitivt med 'feedback från framtiden'. Dessutom, om super-psi hypotesen anses möjlig och man överväger möjligheten att psi inte har någon gräns, är det då logiskt möjligt att utveckla ett protokoll för experiment med ett medium för att utesluta alla förklaringar som inte bygger på överlevnad med 'anomal' /avvikande information från medier?

Psi är också tvetydigt och ovisst både terminologiskt och ontologiskt, fortsätter de och de nämner psychopraxia-teorin (mer om den senare) som ifrågasätter uppdelning i ESP och PK.

Slutligen, Neppe menar att parapsykologi kanske är den viktigaste av vetenskaper, eftersom, om resultaten stämmer, så har den potentialen att radikalt förvandla de flest andra vetenskapliga disciplinerna. I den sociala världen, fortsätter de sitt referat av Neppe, det som anses vara "verklighet" bestäms av makt-eliten, eller, för att använda Marxistisk nomenklatur, borgerskapet/medelklassen, eller den härskande klassen. Dessa maktstrukturer återskapas i större eller mindre omfattning i alla vetenskapliga discipliner och bidrar till att begränsa och lägga band på akademiska samtal och, sålunda, proklamera vad som utgör 'legitima' ämnen och vad som får ifrågasättas (modes of inquiry) och också hur man tolkar "bevis".

Projektet Globalt Medvetande – kan medvetandet påverka slumpprocesser i maskiner?

Efter Stephen Braudes minnesruna om Jule Eisenbud (som vi kort uppmärksammade när han dog för något år sedan) börjar Roger Nelson med en sammanfattning av *The Global Consciousness project: Meaningful patterns in random data*, ett projekt många är och varit tveksamma till, men om nu Krippner och kolleger bedömt det som intressant är det ändå värt att titta lite närmare på det.

I bokens förord finns en passande kort sammanfattning: Nelson beskriver resultatet av ett 14 år långt forskningsprojekt som undersöker effekterna av grupp-medvetande på elektroniska slumptalsgeneratorer. Nelson undersöker om det finns sekvenser som inte är slumpmässiga, vid stora, globala händelser, t ex attackerna mot World Trade center i september 2001. Såsom är vanligt i parapsykologisk forskning är den totala effektstorleken mycket liten (en genomsnittlig z-score på ca 0.33). Icke desto mindre drar Nelson slutsatsen att efter 400 replikeringar antyder resultaten en statistiskt signifikant avvikande effekt, med odds på mera än en biljon mot ett att det bara beror på slumpen. Man kan förstås undra om de signifikanta anomala effekterna som Nelson har identifierat är resultat av "globalt medvetande" eller sk försöksledareffekt, experimenter-psi. Detta diskuterar Nelson i sitt kapitel.

Drömtelepati

Sedan följer en sammanställning av Simon Sherwood och Chris Roe om drömtelepatiforskningen, en uppdatering av den forskning som är gjord efter Maimonides. Pionjärforskningen gjordes vid Maimonides Medical center där

deltagarna instruerades att drömma om en bild som fanns i ett förseglat kuvert. Efteråt skulle externa bedömare korrekt identifiera vilken målbild det var utifrån drömmarens dröm-beskrivning (Ullman, Krippner och Vaughan, 1974). I detta kapitel, "An Updated Review of Dream ESP studies conducted since the Maimonides Dream ESP Program" undersöker Sherwood och Roe resultaten och metodiken i de experiment som genomförts på detta område. Som allmän slutsats noterar de att Maimonides-studierna var statistiskt signifikanta på en högre nivå än de som genomförts efter Maimonides ($p = 0.006$, 2-tailed). I kapitlet redogörs för olika tänkbara förklaringar. Tex var i Maimonides-studierna "mottagarens" REM-perioder (när man alltså drömde) synkroniserade med "sändarens" ansträngningar; så var dock inte alltid fallet i studierna. Av olika skäl, bl a kostnadsskäl, förordas här att mottagaren ska få vara hemma och genomföra experimentet.

Bevisorienterad eller processorienterad forskning?

Som kanske bekant består merparten av parapsykologisk forskning som *proof-oriented*, där man alltså försöker få fram bevis för parapsykologiska fenomen, med resultat som avviker från slumpen. Som kontrast finns också försök att förstå vilka betingelser som underlättar psi (paraplybegreppet för parapsykologiska fenomen), dvs hur psi fungerar, forskning som kallas *process-orienterad*. Baserat på experimentella studier av olika stimuli och hur psi manifesteras, har parapsykologer börjat formulera modeller eller teorier som beskriver, eller kanske försöker beskriva psi-processen (Rock, Storm, Irwin och Beischel, 2013).

Och med anledning av denna uppdelning följer Lance Storm med *A comparative approach to the theory of psychopraxia*. Han betonar vikten av teori-driven forskning genom att jämföra och analysera tre teorier: Psychopraxia (Thalbourne, 1981, 2004), Psi-Mediated Instrumental Response, PMIR, (Stanford, 1974), och Synchronicity (Jung, 1960). Psychopraxia utmanar den traditionella taxonomin av psi genom att argumentera för att skillnaden mellan ESP och PK inte har någon ontologisk bas (Thalbourne, 2004). Storm menar att psychopraxia erbjuder terminologi som kan hjälpa till att förklara och förstå psi och också kan få fram nya metoder för att testa och tolka psi.

Om signifikans-nivå, Bayesian-statistik, kvantmodeller och ganzfeld- telepati

Nyligen har giltigheten i att testa signifikans mot nollhypotesen (null-hypothesis significance testing, NHST) ifrågasatts, fortsätter de i förordet. Till exempel har Rosenow och Rosenthal (1989) argumenterat för att .05 alpha och sålunda hela idén med 'dikotomisk' signifikans-testning har 'berövats' en ontologisk bas: "Gud älskar säkert .06 lika mycket som .05. Kan det finnas några tvivel på att Gud ser på bevisstyrkan för eller emot nollhypotesen som en ganska fortlöpande, kontinuerlig funktion av magnituden av p?"

”I konsekvens med detta har flera alternativ till NHST föreslagits såsom informations-teoretiskt närmande till statistiska analyser, bootstrapping och Bayesian-metoder. Patrizio Tressoldi går i ”*How much evidence is necessary to define the reality of a phenomenon? Frequentist, Bayesian and Quantum Modeling of ganzfeld ESP*” bortom NHST och intresserar sig för Bayesian och kvantmodeller för att närma sig Ganzfeld-telepati-data.

Tressoldi menar att bevisen för Ganzfeld-ESP tillfredsställer de statistiska kriterierna för ”exceptionella påståenden”. Han är dock försiktig med att ett utbrett accepterande av ESP är villkorligt och beroende av kulturella förändringar som stödjer öppna sinnen och attityder mot data. Sålunda påminner Tressoldi oss om att sociala strukturer påverkar människans tolkning av ”bevis”.

En av de pågående kontroverserna i parapsykologi är huruvida Ganzfeld-tekniken inducerar vad man kallar ett förändrat medvetandetilstånd, FMT hos mottagaren. I kapitlet ”*Operationalizing Psi-Conducive altered states: Integrating insights from consciousness studies into parapsychology*”, påstår Adam Rock, Harris Friedman och Graham Jamieson att olika metodologiska och begreppsmässiga ramverk från det tvärvetenskapliga studiet av medvetandet är tillgängliga för parapsykologer som empiriskt vill testa, och sålunda belysa och förklara den påstådda växelverkan mellan FMT och psi. Författarna visar ett praktiskt exempel på hur parapsykologer kan lösa kontroversen kring FMT och ganzfeld, och, kanske viktigare, undersöka vilka aspekter av Ganzfeld-inducerad fenomenologi som är signifikanta och viktiga variabler för att modifiera, dvs få fram psi.

Fysiologi och omedvetna reaktioner som mäter psi

Sedan fortsätter Edward Justin Modesto med ”*Physiological responses as unconscious measures of psi*” och går där igenom studier som, med hjälp av fysiologiska mått (t ex electroencefalograf, EEG, functional magnetic resonans imaging (fMRI), med målet att undersöka psi på en omedveten nivå. Modestino undersöker, fortsätter bokens författare i förordet, det autonoma nervsystemet (ANS; t ex galvanic skin response, elektriska förändringar i huden, det som idag kallas EDA, electrodermal activity) och centrala nervsystemet (CNS, t ex EEG och fMRI) mått på presentiment, prekognitiv priming, och stimulation på avstånd. De menar att vissa statistiska signifikanta resultat inte kan bortförklaras av statistiska eller metodologiska artefakter/fel.

Om minimalistisk respektive radikal parapsykologi

Modestino menar att motståndet i mainstream-science (d.v.s. etablerad vetenskap) mot parapsykologi delvis beror på att det inte finns några kända psi-mekanismer som är i överensstämmelse med fysikens lagar. I detta sammanhang kan man skilja på vad Neppé (in press) kallar *minimalistisk parapsykologi* och *radikal parapsykologi*.

I minimalistisk parapsykologi kan forskare integrera konsekvenser av parapsykologisk forskning in i den dominerande vetenskapliga världsbilden. Den andra, radikal parapsykologi dikterar eller föreskriver att forskare radikalt förändrar sin världsbild. Om Modestino's tolkning av att de avvikande fysiologiska reaktionerna bryter mot den accepterade synen på orsak och verkan faktiskt är korrekt, då kan det vara riktigt att radikal parapsykologi närmar sig etablerad kunskap.

Avståndshealing – studier i mängd

Ett övermått av studier har fått upprepbara psi-effekter som förknippas med avstånds-healing på människor, djur, växter, organ, blod och celler (för en systematisk översikt, se Astin, Harkness & Ernst, 2000). En teoretiskt kontroversiell fråga är huruvida det är en avvikande/anomal överföring av ”energi” eller ”information” som inträffar vid påstådd avståndhealing (Rock, Permezel och Storm, 2012).

Energipsykologi och avståndshealing

I nästa kapitel, ”*Evidence of psi in energy psychology 'Surrogate' Treatments*”, undersöker David Feinstein anomalier som förknippas med förment avståndshealing, och konsekvenserna av detta fenomen på det dominerande vetenskapliga paradigmet. Feinstein tycks anta ett radikalt parapsykologiskt synsätt när han föreslår att den nuvarande Newtonska världsbilden är dåligt utrustad för att hårbärgera och rymma effekter på avstånd. Feinstein knyter in stället an till, t ex ”entanglement” (Radin, 2006), ”torsion fields” (Akimov och Shipov, 1996) och modellen av ett ”synkroniserat universum” (Swanson, 2003) i ett försök att förklara avståndshealing. Feinstein försöker alltså skissa på en möjlig övergång från ett krissteg a la Thomas Kuhn till ett steg med en lösning.

Kritiska teoretiker såsom Adorno och Horkheimer tycker att akademiker borde vara ”fritt flytande intellektuella” som ifrågasätter den falska ideologin som förevigas av den dominanta kulturen (Craib, 1992). I ”*Expanding psi research: toward wider, wiser and more humane inquiry*” exemplifierar William Braud detta ideal av en fritt flytande intellektuell. Braud ’dekonstruerar’ vad han nämner som en parapsykologi av kunskap (*parapsychologia*). Braud menar att parapsykologisk forskning har potentialen att skapa kunskap och visdom. Han har lyckats på ett utmärkt sätt att ge forskare en väg till parapsykologin i framtiden, avslutar författarna detta förord till ”*Advances*”, volym 9.

Not 1. Som editorial board har han Robert L van de Castle, Elizabeth A. Rauscher och James Wheatley. I denna volym har han också hjälp av medredaktörerna Adam J Rock, Julie Beischel, Harris L. Friedman och Cheryl L. Fracasso. Boken är utgiven av McFarland & Co.

Not 2. Vi fick denna volym 9 i samband med att Krippner besökte oss i november 2013 och han fick min bok *Conscious connections* (där jag fick honom att skriva förordet), detta för att sprida den bättre bland kolleger och andra intresserade som kunde uppmärksamma den, han tyckte som jag att den hade ett unikt upplägg.

Referenser

Akimov och Shipov, 1996. *Torsion fields and their experimental manifestations*. Moscow: International Institute for Theoretical and Applied Physics (preprint 4a, Russian Academy of Natural Sciences).

Forts från sid 5

Astin, Harkness & Ernst, 2000. The efficacy of "distant healing": A systematic review of randomized trials. *Annals of Internal Medicine*, 132, 903-910.

Cardeña, Lynn och Krippner, 2000. *Varieties of anomalous experience*. Washington, DC: American Psychological Association.

Craib, 1992. *Modern social theory: From Parsons to Habermas*, New York: St. Martin's Press.

Jenkins (in press). Examining the evidence for psi in the context of scientific revolution. In Rock och Storm (Eds.). *In search of psi: Contemporary perspectives on ESP, psychokinesis and survival* (pp 246-256). Pari, Italy: Pari.

Jung, 1960. *The structure and dynamics of the psyche*. London: Routledge and Keegan Paul.

Krippner och Friedman, (Eds.) 2010, *Debating psychic experiences: Human potential or human illusion?* Santa Barbara: Praeger.

Neppe (in press). Why parapsychology is amongst the most important of the sciences. In Rock och Storm (Eds.) *In search of psi: Contemporary perspectives on ESP, psychokinesis and survival* (pp. 225-245). Pari, Italy: Pari.

Pashler och Wagenmakers, 2012. Editors' introduction to the special section on replicability in psychological science: A crisis of confidence? *Perspectives on Psychological Science*, 7(6), 528-530. Retrieved from <http://pps.sagepub.com/content/7/6/528.full>

Radin, 2006. *Entangled Minds: Extrasensory experiences in a quantum reality*. New York: Simon & Schuster.

Rock, Permezel och Storm, 2012. Randomized expectancy-enhanced placebo-controlled trial of the impact of Quantum BioEnergetic distant healing and paranormal belief on mood disturbance: a pilot study. *Explore: Journal of Science and Healing*, 8, 107-117.

Rock, Storm, Irwin och Beischel, 2013. Parapsychology. In H. Friedman och G. Hartelius (Eds.) *The Wiley-Blackwell handbook of transpersonal psychology*, pp. 401-416. Oxford: Wiley-Blackwell.

Rosenow och Rosenthal, 1989. Statistical procedures and the justification of knowledge in psychological science. *American Psychologist*, 44, 1276-1284.

Stanford, 1974. An experimentally testable model for spontaneous psi events: I. extrasensory events. *Journal of the American Society for Psychical Research*, 68, 34-57.

Swanson, 2003. *The synchronized universe: New science of the paranormal*. Tucson: Poseidia.

Thalbourne, 1981. *Some experiments on the paranormal cognition of drawings with special reference to personality and attitudinal variables*. Unpublished PhD thesis, Department of psychology, University of Edinburgh, Scotland.

Thalbourne, 2004. *The common thread between ESP and PK*. New York: Parapsychology Foundation.

Tressoldi, Storm och Radin, 2010. Extrasensory perception and quantum models of cognition, *Neuroquantology: An interdisciplinary journal of neuro-science and quantum physics*, 8(4), 81-87.

Ullman, Krippner och Vaughan, 1974. *Dream telepathy*, Baltimore: Penguin.

Watt, 2005. Parapsychology's contribution to psychology: A view from the front line. *Journal of Parapsychology*, 69, 215-232. Retrieved from <http://www.koestler-parapsychology.psy.ed.ac.uk/cwatt/Readings.html>.

Terry Evans provocerar?

NEMO C. MÖRCK

Det kända mediet Terry Evans höll tidigare i år en storseans i Katedralskolans aula (i Växjö) vilket fick Martin Rundkvist, ordförande i Vetenskap och Folkbildning (VoF) samt trollkarlarna Per Johan Råsmark och John Houdi att reagera. Detta uppmärksammades i Smålandsposten den 18:e februari.

Rundkvist betraktade det som "en tyst legitimering av trams och lundrejeri." Trollkarlarna instämde och redogjorde kort för cold reading – tekniker som mentalister använder för att få personer att tro att de vet mer om dem än de faktiskt gör. Terry Evans ombads kommentera, men valde att kort besvara merparten av frågorna med "inga kommentarer" och poängterade att han inte bröt mot några lagar. Dagen därpå publicerade tidningen en ledare av Marcus Svensson i Smålandspostens ledarredaktion: "Vetenskap och Folkbildning har som syfte att lyfta fram vetenskapliga metoder för att göra upp med myter, andliga eller religiösa föreställningar om hur världen hänger samman. Därför förvänar det att Rundkvist uttalar sig som om skollokaler vore sakrala, i meningen avskilda för det profana. Som om själva rummet har en särskild betydelse." och texten avslutas med "...exemplet visar att det även i ett upplyst samhälle finns intressegrupper

som utmanar religions-, yttrande- och mötesfriheten. Det bör vi vara vaksamma inför." Den 22:e februari publicerades sedan en insändare från Rundkvist: "Det väsentliga är att han tar ett ordentligt inträde för sin kommersiella verksamhet och att han lurar i folk att han kan sätta dem i kontakt med människor." Svensson svarade: "Vetenskap och Folkbildning är uppenbarligen själva i behov av att bli just folkbildade. Vid uthyrning av kommunala lokaler ska kommunen behandla personer och organisationer lika inför lagen. Även ideella föreningar brukar sälja biljetter kan man påminna om."

Reinkarnationshypotesen prövas

NEMO C. MÖRCK

Som bekant är det en ganska liten grupp parapsykologer som ägnat sig åt att försöka pröva reinkarnationshypotesen. Mest känd bland dem var professor Ian Stevenson som emellertid också intresserade sig för och skrev om flera andra ämnen inom parapsykologin. Som nämnts i tidigare nyhetsbrev utkom 2013 en intressant antologi, *Science, the Self, and Survival after Death* bestående av hans artiklar och texter av Emily Williams Kelly som arbetat tillsammans med honom. Stevenson dog 2007 och att hans arbete varit betydelsefullt uppmärksammades med all önskvärd tydlighet då *Journal of Scientific Exploration* ägnade hela första numret (vol 22) året därpå åt honom och hans arbete. Artiklarna kan läsas eller laddas ner på tidskriftens hemsida: <http://www.scientificexploration.org/journal/articles.html>.

Forskningen upphörde emellertid inte då Stevenson dog. Psykiatrikern Jim Tucker som arbetat med Stevenson var en av dem som fortsatte att undersöka fall då framförallt barn påstår att de minns tidigare liv. 2005 utkom hans första bok, *Life Before Life* och förra året ännu en bok om samma ämne, *Return to Life*. Vad som jag framför allt tycker utmärker Tuckers böcker är att de är mer lättlästa än Stevensons tjocka böcker fyllda av detaljerade redogörelser som många nog upplever som alltför torra.

En man som länge intresserat sig för reinkarnationshypotesen och stödet för den är James Matlock, vars

blogg: <http://jamesgmatlock.net/> jag verkligen kan rekommendera. På den återfinns bland annat recensioner av både *Science, the Self, and Survival after Death* och *Return to Life*, men också en längre text, *Past Life Memory Case Studies*, som ursprungligen publicerades i *Advances for Parapsychological Research vol 6* och som utgör en god introduktion för den som är intresserad av forskningen och hur den har bemötts.

Den kände parapsykologen Charles Tart föreslog en gång på skämt för några forskare att man borde märka dödas kroppar med någon slags motsvarighet till streckkoder. I Asien gör man faktiskt ibland något som påminner om detta - kropparna märks med aska samtidigt som man ber att den döde ska ta med sig märket tillbaka om han eller hon återföds. Stevenson skrev om 20 sådana fall i *Reincarnation and Biology*, men han hade undersökt fallen långt tidigare. I slutet av 2013 publicerade Jim Tucker och parapsykologen Jürgen Keil en artikel i *Journal of Scientific Exploration* om sina egna undersökningar om ytterligare 18 sådana fascinerande fall då födelsemärken tycktes motsvara märken som tidigare gjorts på dödas kroppar. I 15 av fallen tillhörde emellertid barnet och den döde samma släkt vilket är ett metodologiskt problem som måste beaktas, men överensstämmelsen mellan märkena är besynnerlig och att det i samtliga fall skulle handla om ren slump är en förklaring som forskarna inte tycker verkar sannolikt, i synnerhet inte då sex av personerna också berättade om ett tidigare liv och även tycktes ha samma typ av egenheter och ovanor som den döde. De avslutar med att konstatera att oavsett om det handlar om någon slags psykosomatisk process eller någon slags överlevnad så förtjänar den här typen av fall att studeras i större utsträckning.

Nya Böcker

NEMO C. MÖRCK

Den som är mer intresserad av hur det eventuella livet efter den kroppsliga döden uppfattas kan läsa Douglas Stokes *Reimagining the Soul. Afterlife in the Age of Matter* som

utkom tidigare i år. Stokes är välbekant med den parapsykologiska forskningen och har själv bidragit med flera kritiska artiklar i de relevanta tidskrifterna. Tidigare har han skrivit *The Conscious Mind and the Material World* och *Nature of Mind*, den senare utkom redan 1997, men återpubliceras nu i april. En annan ny bok är Greg Taylors populärvetenskapliga skrift med den roliga titeln *Stop Worrying! There Probably is an Afterlife* - men man bör inte döma boken efter dess titel. Det är en välskriven och intressant bok om indicier som tyder på att man lever vidare efter kroppslig död och Taylor visar att han är ordentligt påläst! Sjuksköterskan Penny Sartori som studerat nära-döden upplevelser har också skrivit en ny bok, *Wisdom of Near Death Experiences* som uppmärksammades i flera artiklar i tidningen the Daily Mail i januari och väckte mycket intresse.

Förra året kom också tre böcker av intresse för den som är intresserad av medier. Parapsykologen Callum Cooper har skrivit en bok om det nu i stort sett bortglömda mediet Alex Tanous, *Conversations with Ghosts*, dessutom har mediet Leslie Flints självbiografi från 1970-talet nu översatts till svenska, *Röster i mörkret*. Därutöver kom en bok om en mindre känd svensk parapsykolog, George Killick (1913-1992) som själv var medial och blev mest känd som ett psykometri-medium. Han lärde sig emellertid också forskningsmetod från parapsykologins nestor, Joseph B. Rhine och ägnade sig tillsammans med vänner åt parapsykologisk forskning i Malmö. I boken betonas dock Killicks upplevelser som medium, vilket kan bero på att han inte verkar ha publicerat sina forskningsresultat i detalj (men rätta mig gärna om jag har fel!). Boken heter *Mitt Liv med Parapsykologin* och som författare står Lisette Olsson-Mayr som bearbetat det utkast som Killick själv skrev.

Slutligen kan nämnas att Peter Fenwicks bok om paranormala upplevelser vid livets slutskede (*The Art of Dying*) nu översatts till svenska, den svenska utgåvan har fått titeln. *Att möta Döden med Tillit och Hopp*. Även Eben Alexanders mycket uppmärksammade bok (*Proof of*

Heaven) om hans nära-döden upplevelse finns nu på svenska, *Till Himlen och Tillbaka*.

Uppmaning till forskning utan fördomar

NEMO C. MÖRCK

Professor Etzel Cardeña har skrivit ett brev som publicerats i tidskriften *Frontiers in Human Neuroscience*. I brevet uppmanar han forskare att utan fördomar studera alla aspekter av medvetandet, även så kallade paranormala fenomen. I brevet betonas bland annat att parapsykologin är en vetenskap och inte en pseudovetenskap som en del skeptiker påstår. Brevet avslutas med att Cardeña poängterar att alla bevis måste beaktas och att skepticism är motiverat både avseende nuvarande antaganden och påståenden som ifrågasätter dem. Brevet har undertecknats av en lång rad forskare, men det är ingen verklig hemlighet att merparten av de som undertecknat redan tidigare intresserat sig för parapsykologin eller själva ägnat sig åt parapsykologisk forskning. Intressant är att inget sägs om indicierna som tyder på liv efter kroppslig död – sannolikt har detta ansetts vara alltför provocerande. Inte heller nämns flera av de fascinerande märkliga fenomen som finns beskrivna i till exempel *Irreducible Mind* som tyder på att medvetandet inte är så beroende av hjärnan som materialister tror.

Notiser

ANDREAS LANTZ

Randi's Prize What sceptics say about the paranormal, **Why they are wrong & why it matters**, av Robert McLuhan. Recension i *Journal of Near Death Studies* av Nancy Clarke.

Boken är noga beskriven och temat på boken intressant.

James Randi behöver väl knappast en närmare introduktion då han allt sedan 70-talet varit parapsykologins kanske mest synliga kritiker. Han har bidragit rätt mycket till det dåliga parapsykologiska klimat som idag råder, inte minst i USA. Bokens titel är ganska kaxig men enligt Nan-

Forts från sid 7

cy Clarke är inte McLuhan en uttalad skeptikermotståndare som försvarar allt som är kopplat till psiforskning med positiva resultat. Boken är till skillnad från många andra en seriöst skriven bok som inte försöker övertyga läsaren om fenomenens existens på ett ovetenskapligt sätt, enligt Clarke.

Författaren ger även en beskrivning av en mängd mer eller mindre paranormala fenomen som utanför kroppen upplevelser, psykokinesi, medium och telepati. Dessa fenomen diskuteras och delas tydligt upp i olika kapitel där han även diskuterar en mängd mer eller mindre kända spontanfall. Även mycket gamla fall diskuteras t.ex. D.D. Home. Det tycks nästan vara lite av en trend att författare nämner D.D. Home som ett bra exempel på ett medium som undersöktes av dåtidens främsta vetenskapare och aldrig ertappades med att fuskas. Lite synd kanske man kan säga. Så gamla fall är nästan omöjliga att analysera så långt efteråt.

Även Gary Schwartz' studier av medium tas upp och verkar ha stor plats i boken. Lite synd med tanke på att dessa försök till stor del inte kan sägas vara någon bra representant för god parapsykologi. McLuhan diskuterar dock styrkor och svagheter när det gäller bevisen för dessa fenomen på ett bra sätt, enligt Clarke. Vad som även är bra är att McLuhan diskuterar fall där fenomen som tidigare ansetts vara anomalier senare visat sig vara genuina fenomen till skillnad från vad många trodde.

För att återknyta till Randi så är det rätt välkänt även för allmänheten att Randi har utlyst en utmaning där den som kan demonstrera paranormala fenomen vinner 1 miljon dollar. Detta pris har dock ingen central roll i boken om jag förstår Clarke rätt. Hittills har bara ett par personer försökt vinna prispengarna och ingen har lyckats. Detta faktum brukar flitigt nämnas av skeptiker som ett argument för att fenomenen inte existerar. Även skeptiker på hög akademisk nivå som t.ex. universitetsprofessorer brukar ta upp Randipriset som ett argument för att psi och dylika fenomen inte finns. Det tycks nästan vara som att många dömer ut fenomenen som omöjliga redan på förhand och förlöjligar psiforskarna så fort de kan.

Bokens centrala syfte enligt Clarke är att uppmana till en öppensinnig men samtidigt vetenskaplig inställning till paranormala fenomenen. Man bör ha en sund grad av skepticism men man måste samtidigt vara öppen för fenomenens existens och undersöka dem på seriösaste möjliga sätt.

Clarke berömmar boken i högsta grad och det råder ingen tvekan om den är läsvärd enligt henne.

Kommentarer till Adrian Parkers inlägg om Parapsykologi vid Universitet

ANDREAS LANTZ

Intressant att höra Adrians sammanfattning om läget för psiforskningen idag. Det är nog många i SPF som inte noterat den försämrade situationen. Vi har ju trots allt 2 professorer som inkluderar parapsykologi i Sverige idag, en av dessa har ju dessutom ekonomiska möjligheter som ligger klart över den nivån som parapsykologin tidigare hade i Sverige.

Som kommentar till vad Adrian skrev tror jag det är viktigt att belysa att det inte nödvändigtvis fungerade så lysande för parapsykologin tidigare även internationellt. Tror även att anledningen till att Martin Johnson inte lyckades skapa så mycket under sin tid som professor i Utrecht kanske inte berodde på brist på karisma.

Tror det var rätt mycket Martins rädsla för att ta risker som gjorde att parapsykologin fick dåligt rykte som blockerade utvecklingen i Holland och kanske även i Sverige. Om jag inte har helt fel för mig så fanns inte pengar till att få igenom mer doktorander än Martin fick i Utrecht heller? Professuren lades ju ner redan på 80-talet på grund av nedskärningar när Martin var blott 57 år och hade ett tag till pension.

Det bör nämnas att han hade gott rykte på Lunds Universitet, både på filosofiska och psykologiska institutionerna samt även bland fysiker och han bidrog till att tvätta bort "flumstämpeln" från ämnet.

För att återknyta till slutet av Adrians text så kan man utveckla genom att nämna att det är mycket svårt att göra en traditionell karriär i parapsykologi på Psykologiska institutioner i dagsläget. Självklart kan personer med mycket bra ekonomis-

ka förutsättningar och lysande kontakter förändra läget på ett helt annat sätt även om de inte har traditionell akademisk anknytning. Personer som är villiga att donera mångmiljonbelopp i seriös parapsykologi är välkomna att forska och stödja ämnet men för övriga är det svårare.

Det är dock sannolikt att psiforskning på psykologi-institutioner i västvärlden idag är så besvärligt att andra vägar nog lär krävas för ett genombrott.

Rädsla för donationer från personer med koppling till new age eller annat oseriöst är nog någonting som blockerar forskningen mer än man tror. Donatorerna finns där; tror bara att parapsykologerna har för dålig "koll" på var man hittar dem och hur man övertygar dem att donera.

Kommentar från Adrian:

Tilläggas bör kanske om en viktig ändring som ägt rum sedan MJs tid: universitet tar en större och större del av anslag för s. k. overheads (driftskostnad) - på GU (Göteborgs Universitet) tas minst 54% till administration och driftskostnader. Privatanslagsgivare och även Riksbankens jubileumsfond (som jag tidigare fick ett stort anslag av) kommer inte att ge anslag under sådana villkor.

Tack för gåvor!

• A-a T-I M-e 50 kr, A-a F-e V-ö 100 kr,
• S-n E-n M-n Å-d 200 kr

Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, SPF

Postgiro: 35 17 57-0
Medlemsavgift: 300:- för pensionärer, studerande 200:-
Ordförande: Göran Brusewitz, Dilligensv 98, 13148 Nacka
Tfn hem: 08-466 98 58, Mobil: 0708-10 35 32
e-post: goran.brusewitz@parapsykologi.se
Vice ordf.: Jens Tellefsen
Kassör: Carina Landin
Sekreterare: Edgar Müller
Redaktör: Göran Brusewitz
Layout: Merit Müller
Hemsida: parapsykologi.se
Ansv. hemsida: Nemo C. Mörck
Tryckeri: Åsö Föreningsråds Tryckeri, 08 - 644 72 10

